

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal
Bát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolón szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Reklamciók: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Egy negyedévre 2 kor.

Posta-felirátás: Németországban vasárnap és esztendőnkön.

A municipiumokról.

—y. Az ország valamennyi városa bajban van; mindenütt sajnos tapasztalják, hogy szűkebb és szűkebb körbe szorul az autonomikus tevékenység, a terhek rohamosan gyarapszanak, a jövedelmi források javarészt az állam kisajátítja, annektálja, a megmaradt és rendelkezésre álló források pedig nem adnak annyit, mint a mennyit a kor fokozottabb igényeihez képest méltán megkívánhat a közönség.

Nemcsak Zombor szenved e bajokban, hanem az ország valamennyi városa egyformán érzi a hanyatlást, a hiányokat s jóformán tehetetlenül áll a bajokkal szemben. Nem képes magán segíteni, mert ki van merítve s e mellett a keze meg van kötve. Valamennyi érzi a lidércnyomást, valamennyi látja, tudja, hogy a helyzet tarthatatlan s a legtöbb, mintha belenyugodnék sorsába, megadja magát s várja a balszerencse jobbra fordulását s pusztá reménykedésből él.

Vannak városok, melyek a közös bajt közös erővel kívánják orvosolni s e célból országos mozgalmat indítanak. Győr város, mint kezdeményező áll ki a porondra s most, hogy a közigazgatás államosításáról mind hangosabban beszélnek, időszerűnek tartja a szövetkezés eszméjét fölvetni s a munkát megkezdeni, mely a magyar vidéki városok helyzetének javítását célozza.

A közigazgatás rendezését napról napra sürűbben emlegetik kormánykörökben, parlamentben s a törvényhozás rövid időn belül kénytelen lesz komolyan foglalkozni vele; most az ideje tehát, hogy a városok talpra álljanak s mielőtt pácztát törnének fejük fölött, mielőtt sorsukat jobbra, vagy

balra döntenek, a saját jól fölfogott érdekeikben követnének el minden lehelőt, mert különben reájuk is alkalmazható lesz a közmondás, hogy néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát, no meg, hogy késő bánat eb gondolat.

Győr városa a rendezés minden ágát felölél tervezetet készít, a mely a szövetkezés alapja lenne s ezzel a kész munkával lép a törvényhozás elé. Négy kategóriába sorozta nagyfotosságu föladatát és ebből az elsőt, a közjogi részt már elő is készítette. Tervezete alkalmazkodik a városok beléletéhez; az állami funkciók megfelelő rekompensációját kívánja és javasolja, hogy az arra hivatott és megértelt városok a kiterjesztendő törvényhatósági jogkörrel megkaphassák. Annyi bizonyos, hogy szinte érthetetlen volt, mi czímen rótt a kormány a municipális városokra állami föladatokat, állami teendőket, akkor, a mikor ugyanezért a vármegyéknek telemes dotációt adott a tisztviselők fizetésére, míg ellenben a városoknak egy árva krajczárt se folyósított, sőt a hol tehetett, terheket rótt ki, jövedelmi forrásokat annektált. A ki ismeri a közigazgatás hatáskörét, az bőségesen tudja, hogy egy vármegyéknél, mint a városoknál, a gépezet állami teendők foglalkoztatják s a helyi közigazgatásra alig marad valamelyes idő; minden erő, tevékenységet az állami közigazgatás emészti föl. Ez állapoton okvetlenül változtatni kell, mert ez sem nem helyes, sem nem igazságos és végtére is képtelenség.

A törvényhatósági városok rendezéséről azok különleges helyzetének megfelelő törvényt alkotandó. A törvényhatósági városok hatósági szervezete

az állami organizmusba beillesztendő, községi szervezetük megállapítása pedig saját autonóm jogkörükbe utalandó. A törvényhatósági városoknak föltétlenül tágabb önkormányzati jogkör adandó, különösen a háztartást és vagyonkezelést illetőleg szabadabb rendelkezési jog biztosítandó. E végre lehetetlen az egyes városoknak a baladás útján előbbre jutniok s e mellett a pénzügyi egyensúlyt föntartaniok, ha az állam minden jövedelmi forrásra rá teszi a kezét s minden újabb jövedelmi forrás nyitlásánál megtagadja a jóváhagyást, vagy legalább is korlátozza. Az állami föltügetet olyképen gyakorlandó, hogy ez által az önkormányzati tevékenység meg ne béníttassék, mint manapság, a mikor az autonomia csak papíron él s mindenben ki van az államhatalomnak szolgáltatva. A fölsőbb jóváhagyási és megsemmisítési jog a legszűkebb körbe szoritandó. És mindenek fölött kívánatos, hogy a törvényhatósági városok az állami közigazgatás ellátásáért évenként bizonyos meghatározott állami segélyben részesüljenek, miként ez idő szerint a vármegyék. A közigazgatási vitás kérdések eldöntésére. I. fokú közigazgatási bíróságok szervezendők. S végül mindama városoknak, a melyek az állami föladatok teljesítésére és saját ügyeik ellátására elegendő szellemi és anyagi erővel bírnak, megadandó a jog, hogy törvényhatóságokká alakulhassanak.

Ez eddig a közjogi rész, a melyet a városoknak a törvényhozástól maguk számára kérni és biztosítani kell; a kereskedelem, ipar és pénzügy érdekében szintén meg vannak a kívánnivalók; ezek azonban már annyira külön és külön jellegűek, hogy ezt helyesen, okosan és célszerűen az egyes

feljebb — 12 meter — postabér és vámmentesen szállítva Minták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” blousok és ruhákra alkalmazmas 45 kítól 14 ft 65 krig meterenkint. —

Csak akkor valódi, ha közvetlen tölem rendelik!

HENNEBERG G. selyemgyáros Zürichben Cs. és kir. udvari szállító.

Selyem-damaszt-ruha 9 frttól

városok viszonyaihoz képest lehet csak városon. Zombornak jövője kétségtelenül a kereskedelem, ipar s pénzügy alapjain nyugszik, csak ennek fejlesztése nyújthat egy szebb és jobb jövőre biztosítékot.

Az országos mozgalom megindul; Zombor szab. kir. város törvényhatósága is vegyen benne részt. Mi az ország ama nagy városai közül valók vagyunk, a kik elég tapasztalattal, elég keserű okulással bírnak s a kik ugyancsak átérthetjük a mozgalom nagy fontosságát és szükségünk is van rá, hogy a törvényhozás okosan rendezze a városok sorsát, mert különben elvesztünk, végünk van.

A múltban fejős tehát volt e város, de most már nem alkalmas e szerepre. Gondoskodni kell róla, hogy a rá rakott igaztalan terhektől megszabaduljon. Ez csak úgy lehet, ha életrealitást, ágilítást fejtünk ki s nem várjuk a sült galambot. Ilyenek csak a mesék országában repdesnek, mi pedig a kegyetlen valóság korát éljük, szemesnek a világ, valának az alamizsna; tehát szemeskedjünk.

Válasz Muhoray úrnak a Bácskai muzeum-egylet című cikkére.

A „Zombor és Vidékének“ folyó évi februáriusi számában Muhoray úr „Bácskai muzeum-egylet“ cím alatt arról a már többek által felvetett kérdéssel elmélkedett, vajon nem lehetne a „Bács-Bodrogh vármegyei történelmi tarsulatot“ szélesebb alapokra fektetve átalakítani oly módon, hogy „Bácskai muzeum-egylet“ cím alatt az összes tudomány ágakat és köztük a szépirodalmat is felkarolni. — Ezen cikkben részben téves világításban tünteti fel Muhoray úr a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi tarsulat működését és viszonyait, részben annak adja tanu-

jelét, hogy megelégedve azon derék munkássággal, melyet a tarsulat különösen tanusított, kevesebbet tördődött a tarsulat alapszabályainak tanulmányozásával.

Mint a Bács-Bodrogh vármegyei tarsulat ez idő szerinti titkárnak, nekem kötelességem Muhoray úr cikkének reaktifikálása. Pártolom azon törekvést, hogy tarsulatunk működése minél intenzívebbé tétessék, de alapszabályaink oly tágas működési tért engednek meg, hogy már maga a működési kör terjedelme kizárja azt, hogy míg ezen körök művelésére minden tehetőt meg nem tettünk, újabb-újabb működési körökkel bővítsük tarsulatunk teendőit.

Alapszabályaink 3-ik §-a így szól: „E czél elérésére a megye egész területén a történelmi múltat, jelent és a statikát multjában és jelenében lehetőleg felderíti, és az ezzel foglalkozó szakmunkákat figyelemmel kíséri.“ Továbbá, az e vidéken elszórvá létező ősi, ó- és középkori műregiségeket, ásatásokat, adományozás, vétel vagy ideiglenes átengedés útján egy megalapítandó műregiségi egyetli muzeum számára összegyűjti, a történelmi értékek romokat kellő felügyelet által a végpusztulástól megóvjá, a hazai történettudomány és archaeologia művelése és megkedveltetése iránt minél szélesebb körű érdeklődést ébreszt, végre a vármegye e részletes kimerítő történetének megírását okmányok és mindenemű használató anyag például az összes megyebeli nyomtatványok összegyűjtése által is előkészíti. E czél nem csak a szakképességek és szakkedvelők egyesítése, a megyei érdekű történelmi, régiség tudományi és statisztikai dolgozatok írása, kiadása vagy nyilvános ülések tartása és kiindulások eszközlése, levél és könyvtár berendezés, vidékenként analesok írása, nemkülömben a műemlékek és régiségek tanulmányozása és ismertetése által is elérni törekszik. Ha a tarsulat anyagi ereje megengedi, a tagok működését a legjobbnak ítélt művek díjazása és pályadíjak kitűzése által is emelni fogja.“

Ezen §. alapján, munkakörünkbe tartoznék a bácsi vár restaurálása vagy a Sziga Szigeti kapella fellépítésétől kezdve a szabad lyceumi előadásokon keresztül a néprajzi tárgyak összegyűjtéséig annyi sok témadék tenni való, melyre művelőket talán kellő számban nem is találna. Tehát inkább az a bajunk most is, hogy működési körünk igen tágas.

Muhoray úr tarsulatunk szervezetének egyik lényeges hibájul azt tartja, hogy évenként csak egy-egy érdemleges ülést tart (t. i. a közgyűlést), az u. n. választmányi ülések tartása pedig nincs szabályoszerű időköz kötvé, továbbá e választmányi ülések nem nyilvánosak s nincsenek értekezések előadásával összekötvé, hanem azoknak csak a folyó ügyek intézetnek el s így rendszeren 3—4 választmányi tag jelenlétében tartatnak, mert senki sem érdeklődik irántuk. Legyen szabad Muhoray úr ezen vádjai ellenében mindenek előtt constatalnom, hogy alapszabályaink 21 §-a szerint „A tarsulat évenként háromszor a zárt választmányi ülés után, nyilvános ülést tart Zomborban, vagy a tarsulat területéhez tartozó más vidéki városban“. A 22. §. pedig így szól: „A választmányi nyilvános ülések, tárgyát képezik: tudományos felolvasások, értekezések, bejelentések, előterjesztések, okiratok műemlékek bemutatása, ismertetése, indítványok.“

No lám! ha Muhoray úr ellátogatott volna tisztelt elődöm dr. Dudás Gy. úrhoz vagy én hozzáim, és bele nézett volna alapszabályainkba, elmaradt volna a helyre igazítás szükségse.

Igaz, hogy a nyilvános ülések 1891. év óta elmaradtak, a mennyiben az 1891. június 28-iki ülés óta az 1898. évi február 2-án tartott ülésig felolvasások nem tartása nem mutatható ki; de jelzett időig 4-5 felolvasás esett minden ülésre. A nyilvános ülések elmaradásának oka talán az volt, hogy a nagy közönség tájékozatlan lévén ez ügyben, nem jelent meg az előadásokon. Pedig városunk közönsége élelken érdeklődik a tudományos felolvasások iránt fényesen bizonyítják ezt, a szabad lyceumi előadások.

Választmányi üléseinken 1898. óta mégis csak megjelenik 5-6 válttag, s hogy több nem, annak oka bizonyan abban rejlik, hogy a huszonnegy választmányi tag közül csak 10 lehet zombori lakos. A vidéken lakó választmányi tagjaink persze nem egy könnyen szabadulhatnak foglalkozásaiktól, de nem példátlan az eset, hogy ők is felkeresik üléseinket.

Panaszkodik Muhoray úr, hogy működő tagjaink száma csekély. De ódes Istenem! „Evkönyvünknek“ 1899-ben megjelent füzetében a hivatalos ügyekre lefoglalt 4 iv leszámolásával fennmaradt 8 iven, 12 működő tarsunktól, 16 cikk je-

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TARCZAJA

Búr-induló.

Kar:

Lehet ma pénzed millió,
Magában ez még semmi jó,
Maroknyi búr,
Megint az úr!
Legjobban tudja — Anglia!

Solo:

1.
Az angolt most ütök-verik,
Ahányszor csak megütközik!
Maroknyi búr
Lett most úr!
Teringettét! nagy Anglia!

2.
Puskája — pénze millió,
Nagy Angliának oh mi jó!
De hát az úr
Mégis a búr!
Mi lett téged, nagy Anglia?!

3.
Vezér van ezer köztetek,
És ti még most sem győztetek?!
Hogyan? az úr
Most már a búr?

Hogy engedheted, Anglia!?

4.
Van pénzed s amig benn tart,
Te mondd is: előre, kard!
Csakhogy az úr
Egyre a búr!
No ez mégis sok, Anglia!

5.
Rakásra angol ló — számár
Mind odagyűl a harezba már!
Mégis a búr
Marad az úr!
Gondoltad-e ezt Anglia?!

6.
Magyar ló is ment ezrivel,
No ez majd ott nagyot mivel!
S hahó! a búr
Igy is csak úr!
Mi lesz még itt, nagy Anglia?!

7.
Hallgass ide! se pénz, se ló,
A győzelemre más való:
Maroknyi búr!
És ő az úr!
Most megtanultad — Anglia!

8.
De hát azért ne hagyj magad!

Mig pénzed s ép fogad marad!
Habár az úr
Most már a búr!
Szégyeld magad — nagy Anglia!

Kar:

Lehet ma pénzed millió,
Magában ez még semmi jó!
Maroknyi búr
Lett most az úr!
Legjobban tudja — Anglia!

Láng A. József.

A jaffai kibárkázás.*)

— Szentföldi utirajz. —
Ira: Vértesi Károly.

Kibárkázásunkkor a ragyogó kék égről béke áradt. Leheletlenül szél sincs. Csendes a víz, derűsen sima a tenger. — Alvó gyermek ilyen. A tenger beleszkegett öbleibe. Meg sem mozdul. Mintha le volna szögezve. Vigan csobbanak meg az evezők. Csak a parti enyhe vándorszelők ringatják meg olykor egy kevésbé a fodrokat. Könyvedén himbálódik a bárka, mely csobogva közelit. A partra szállító arabusainknak könnyen előlegezhettük a bizalmat.

*) A Huzánk keddi számából.

lent meg, közte Dr. Dudás és Szárics B. urak elég terjedelmes tanulmányaik is.

Igazan van abban Muhoray úrnak, hogy a megye területén kívül való történelmi kutatás nehezségeivel van összekötve, — de hát a titkár igen sokat tett ezen a téren, még hancb szakértő is. Lám Nagyváradról 16 db érdekesebb érdekesebb okmány másolatát kaptuk meg, csak éppen kéri kell, és megadatik.

Azt írja Muhoray ur, „A régészeti kutatás, mely a megye területén folyva, tudvaleg rendkívül sokba kerül, s nagy kockázattal jár.“ Hát ez feltétlen igaz. Epen emiatt nem fordíthatott kellő gondot társulatunk az őstörténelemre. Kiadásai ez irányban a folyó évben kiadott 5 ftrtal együtt alapításától mai napig 11 ftrt 50 krra rugtak. Ez tette szükségessé hogy az 1898. évi végén a macumok országos főfelügyelősége útján megkeressük a Minisiteriumot, nyujtana segélyt őstörténelmi kutatások végzésére. Kaptunk is segélyt, fel is használtuk, oly szép eredménnyel, melyre megelégedve tekintünk vissza. Az 1899. évben megújított kérelmünkre újból kaptunk hasonczelű segélyt, melynek nagy részét már fel is használtuk.

Igen! ha csekélyke is anyagi erőnk, de önzetlen lelkesedéssel keresztül tudunk jutni a társulat jóvedelmének felhasználására nélkül is sok minden olyan akadályon, melyeket enélkül csak igen nagy anyagi áldozattal tudnánk legyőzni.

Végre, legyen szabad hozzá szólnom Muhoray ur indítványának lényegéhez is; a történelmi társulatnak a szépirodalmi osztálylyal való kibővítésére.

Nem szivesen teszem — mert talán fájó sebeket érintek — de felmenteni a szükség kényszerit, miszerint városunkban nem rég oszlott föl egy irodalmi társulat, fájdalom nem csak anyagi nehézségei, de belső zavarái folytán is. Foszlásának okát abban látom, mert nem természetes talajon fejlődött ezen esemete, de elválva anyaföldétől a kaszinótól csak légyökökerekivel gondolt boldogulhatni.

Ezzel szemben társulatunk, mondhatni az újja születés évét élte az elmúlt esztendőben. Megizmosodott, rend — itt szervezete erős gyökereket vert a számára való jó talajban — de gyökerei még fiatalok.

Muhoray ur kérem megbocsáson nekünk — ezen szenge esemete kertészeinek — de mi féltjük gondos fáradozásaink gyümöl-

csét, amaz idegen növénytől. Mint társulatunk egyik nagyérdemű tagja írja a terv megvalósítása egyértelmű volna társulatunk tönkretételével.

Még természetesebb csatlakozás lenne, ha mi egy természettudományi osztálylyal lépnénk kapcsolatba, avagy a városi könyvtár-eggyellett.

Roediger Lajos
a Bács-Bod. várm. tört.
társ. titkára.

Hirek.

* **Személyi hir.** Platz Bonifacsz kir. ker. főigazgató a napokban, gymnasium-munka klátogatása czéljából, városunkba érkezik és több napig itt időzik.

* **Kinevezés.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter Guggenberger Gyulát az ó-sóóvői állami népiskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

* **Kinevezés.** A szegedi ítélőtábla elnöke dr. Gréb Brunó végzett joghallgató poprádi lakost a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká, Haram Aladár végzett joghallgató zombori lakost a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Nagy idők emléke.** Nagybecsi ajándékot kapott a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat erekleje muzeuma Méltóságos Sándor Béla úrtól a társulatnak érdeműs pártfogójától. Anyai ágon való rokonának a bajai származású Hülli Mór 1848—49-iki honvédszázadosnak sajátkezü díszes fataragványa ez, melyet az aradi vár kaszarmáiban töltött fogsága (1849—54) idejében készített. A finom munkájú erekleje egyik kiváló darabja lesz mindig a társulat muzeumának.

* **Közgyűlés.** Zombor szabad kir. város kegyuri bizottsága 1900. évi február hó 22-én délelőtt 11 órakor a város-háza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A magyarországi kath. egyház önkormányzatát szervező gyűlésbe egy tagnak ajánlása iránti megkeresés. 2. A kalocsai egyházmegyei főhatóságnak leirata az iskolai alap pénzfőlölségének gyümölösözö elhelyezése iránt hozott határozat jóváhagyása tárgyában. 3. Tranger Rezsőkönyvkötő 5 ko-

rona 40 fillerről szóló elnökileg kiutalványozott számlája 4. Időközben beérkezendő tárgyak.

* **A történelmi társulat választmányi ülése.** Vármegyei történelmi társulatunk folyó hó 19-én Czirfusz Ferenc kir. tanfelügyelő, kir. tanácsos elnökklete alatt választmányi ülést tartott. Az ülésen jelen voltak: Dömötör Pál, Graiff Nikáz, id. Frankl István, Kozma László, id. Mihály János, Sándor Béla, Szemző Gyula választmányi tagok, dr. Grüner Samu ügyész, Buday Gerő pönztáros, Costa János másodtitkár és Roediger Lajos titkár. — Az ülés tárgyalás alá vette Dudás Gyula dr. indítványát „a bácskai muzeum-egylet“ alapítása tárgyában. Miután a történelmi társulat mult évi közgyűlésén e felett már határozott, az indítvány mint tárgyalásra alkalmatlan, félretétett. Az ülés 12 új pártoló tagot vett fel, köztük: Horthy Istváné, Tárcazy Dezsóné és Roediger Lajosné urasszonyok. Vajha e nemes példát még igen sokan követnék. Végül kimondta a választmány, hogy minden irányban fokozott tevékenységet fog kifejteni a társulat felvirágzására.

* **Járásból Hodsághon.** Hodsághon f. é. 22-én fényes bált rendeztek, a mely imponásan sikerült. A bálanya Szemző Károlyné volt, a rendezőség, élén pedig Szemző Károly a hodsághi járás főbírája állott. A pazarul feldisztat termekben előelő közönség gyűlt össze, a mely a reggeli órákig mulatott, a rendezőség pedig fáradhatatlanul és nagy kitartással gondoskodott, hogy a közönség kedélyesen és jól érezze magát. A pompa, a melylyel a Huck szálloda tágas termei feldisztatva voltak, a fővárosi baok díszes terméhez hasonlók voltak. Pontban 1/2 9 órakor bevonult a terembe Szemző Károlyné Dr. Scultéti Jenő alelnök karján, kezében a rendező bizottság által adott díszes kiviteli csokorral. Ez volt a bál legérdekesebb része, minden szem a ragyogó szépségű bálanya fel fordult a ki nyájassággal és közismeretű előékenységgel az egész társaságot lekötözte, és a bál sikerét nagyban előmozdította. A hodsághi intelligencia valamennyi tagja jelen volt. A vendégek tömege különösen Zomborból, Palánkáról és Ujvidékről jelent meg. Igazán mondhatjuk az idei farsang alatt a Bácskában rendezett bálok közül a hodsághi bál a legelegán-

szolgálataikat gyorsan ránk erőszakolták, de a val modoru fickók azalatt a létért való küzdelmükben egymásban is fölkaparták az epét s az evezőlés is megfenygettek egymást. Ezenmelyik olyan, mint a veszett hőreség. Mig a fehér fogukat villogtatják, azonközben verejtékük vastag csöppjei potyognak.

Az ilyen partraszállás, először ha érdekes is volt, másodsor már csak tűrheto, de a harmadszori esetben, ha lehetne, inkább menekülni előle.

A mi utitársónknek is hátukon vitték partra az arabok. Aki Keleten utazik, ne keresse a kényelem ölet, sőt hozzon áldozatot a megszokottjának.

Nézünk csak a szegény teherhordót, aki előttünk, melletünk súlyos podgyász által fölpuvzottan görnyed, terhét homlokához erősíti, barommodra kötéllel. Arca, keze tapaszokkal van beragatva. Izma feszül, nyakerei kidagadtak. Tar koponyája gyöngyöz Csoda, hogy nem rándul meg valami az önfentartási ösztön eme utolsó rabszolgájában. Nincs a rabszolgasság eltörölve, csak a neve van megváltoztatva.

A szállók aranyaszomátosan felsapkázott ügynökei, velünk fogást nem csinálhattak, mert a barátok vendégszeretettel vettük igénybe arra a pár órára, melyet Jaffában voltunk töltendőek.

Más milyen dulakodást, kibárcázást

látott Jaffa, az ösvilág eme legrégibb kikötővárosa, mikor az eszme alakot öltvén magára, a hősök sisakot borítottak fejükre, kardot kötötték az oldalukra. Valami láz költözött ereikbe s mentek yalag s jöttek uszovárakban. Törtettek előre Európából a híthű férfiak, baj-edzett hősök, kereszties vitézek a harsonák dalára, harez heve gyuladoztván szívükben. Erre is vonultak föl a nehéz küzdelemre, a paizsot előre tartván, melyen ágaskodó koronás orszlán volt.

Ilyeneknek áldomja fantáziám a közép-kor lovagjait

A kereszt duló erővel vívott élet-halál küzdelméről a félholdal s mind a kettő, ereje javát vivén harezba, legyőzni nem hagyta sem ez, sem az magát. Világörtönetet irtak kardjuk hegyével. A vallási háborúk fanyar gyümölöséből magzott fel azután az örök harez elemében, az emberben, a sok századra menő vallási gyűlölség, mely vért követelt vér ellen.

Most, a félhold elhomályosultával, könnyebb volna az európai hatalmaknak Palesztinát elfoglalni a Dánusque ad Bersabé.* Nem sok kellene hozzá, néhány hadihajó, uszó fekete vár, tökéletesebb ugyan, mint a milyenen a keresztiesek jártak és egy fegyelmezett hadsereg, ha nem is olyan nagy mint a keresztiesek fegyelméletlen csapata volt. De hát most kö

A sziklafogak között egymásmellett villanyva el a teherbárcák, fogalmat szerezhetünk magunknak borzongásszerű érzések közt, milyen borzadalmas lehet az, mikor megmozdul a tenger, kavargó, amikor zendül a szél, s felsóhajt. Remegtet a vihar rémes orgonája s átveszi a szél hangos birodalmát, felborzolja a vizeket s ragadja magával a deszkavilágot. És dühöng a lelketrázó szél, mintha megálni sem akarna, foszlányokká tépi a habokat, mennydörgésszerű lesz moraja, zajlása.

A nehéz víz ilyenkor a a kőhátakra kapaszkodik föl, eltörleszolja a sziklakapakat.

Most, mikor a bárcák egymásmellett felénk surrantak, nyugodtan gyönyörködhetünk a hajó földéletéről, mint pörögtek alá a hig opál-csöppek a gyors lapátok éléről, a mélyebb járásu bárcák mint turták halomra a vizet.

Jó megfigyelés esik a pártszegélyre, sürgő-forgó népletre. Az arabok ugyan csak hadartak a szapora nyelvükön. Az arab torokhangok vad zajgása, a szájak csattogása, felhangzik a horgonyt vetett Achillere. Ismét részünk lesz a dulakodásban.

A kaik szolgálatában lévő emberek

* Dan volt az északi, Bersaba a déli határváros. A bibliai kifejezés: Dánitól Bersabéig az egész ország területét jelenteli.

sabb és legsikerültebb bálók egyike. A siker elérése körül kifejtett fáradság legnagyobb része Szemző Károly főbíróé, a ki nagy kitartással mindent elkövetett, hogy a bál mennél inpozantsabban sikerüljön, mellette munkálkodtak a rendezőség alelnökei különösen dr. Schultéty, Tripolszky és velük együtt az egész rendezőség. A zenét a péterváradai cs. és kir. ezred és Herzenberger Sándor pompás zenekarai szolgáltatták. Az első négyest 100 pár táncolta.

* **Névváltoztatás.** Brauner Zsigmond joghallgató, zombori lakos nevét családi eredete alapján — „Turányira“ -ra változtatta belügyministeri engedéllyel.

* **A búr-asztaltársaság.** Már ilyen is van. Még pedig Ujvidéken, hol Demjanovits Péter és társai alakították. A derék emberek annyira rokonszenveznek a bürökkel, hogy azt a helyiséget is, hol borozni szoktak, „Tranzvál“-korcsmának nevezték el. Egyik szümpozion után lelkesedésükben üdvözlő táviratot is küldtek a tranzvái köztársaság brüsszeli követéhez. Leyds doktor tegnap a következő táviratban köszönt meg az üdvözlőt: „A délafrikai köztársaság követsége. Tekintettel arra, hogy teljesen lehetetlen a helybeli követekhez intézett levelek és sürgönyök mindegyikét személyesen megköszönni, ez uton fejezem ki őszinte köszönetemet. Ezen hálám azért nem kevésbé melegen érzett, mert azok a szívből jövő őszinte üdvözlések és a szimpátia nagy jelei, a melyeket egy egysesek, mint összejövetelek a szabadságért és igazsáért küzdő államoktól éreztek, szívhez szólóak, a legmélyebben megindítanak. Ez uton fejezem ki tehát kormánym és harcoló földieim nevében hálás köszönetemet, Budapest, 1900. febr. 18. A délafrikai köztársaság követe: Dr. W. J. Leyds.

* **Az ó-bécei Nemzeti szövetség** elhatározta, hogy ezután minden vasárnap délután díjmentes előadásokat fog tartatni a felnőttek részére.

* **Márczius 15-ike** Apatinban. A szombat megtartott választmányi ülésen elhatározták, hogy a polgári Casinó tradíciójához hiven az idén is megünnepli márczius idusát. Az idei ünnep különösen fényes lesz, mert ezen ünnepséiben hölgyek is részt fognak venni, s működéjük s jelenlétük által az ünnepést emelni. A részletes program megállapításával egy

szűkebb körű bizottság a melynek tagjai: Elnök Jéisel Henrik, Zsibory József dr., Szál Mihály, Thim József dr., Gräber Lajos bizatott meg.

* **Eljegyzés.** Troszler Albert újdéki kereskedő jegyet váltott Kohn Berta kisasszonnyal Liptó-Szt.-Miklóson.

* **Kifogott hulla.** Bács-Petrovosszellan a napokban egy teljesen oszlának indult női hullat fogtak ki a Tiszából. A járásbírósság részéről dr. Pollner albiró jelent meg a helyszínen a vizsgálat megejtése céljából. A vizsgálat kiderítette, hogy a hulla egy adai asszony hullája, a ki még mult év október hónapban esett a Tiszába víz merítéskor, de azóta teljesen nyoma vesztett.

* **Eljegyzés.** Kovács Sándor Hódmező-Vásárhelyről eljegyezte Thieberger Rózsa kisasszonyt Thieberger Ignác szabadkai kereskedő leánnyal.

* **A vendéglőkben használt palackok hitelesítése.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az égetett szesz italok kimérésére használt üveg palackoknak és üveg poharaknak korona-bélyeggel való hitelesítése tárgyában a következő rendeletet adta ki: A vendéglőkben, korcsmákban és egyéb nyilvános helyeken a bor és sör kimérésété használt üvegpalackok és üvegpoharak koronabélyeggel hitelesítetten való kötelező használatának a pálinka, azaz égetett szesz italok kimérésére használt üvegpalackok és üvegpoharakra való kiterjesztése tárgyában 1899. évi márczius hó 15-én 6.523. szám alatt kiadott rendeletben kötelezővé tettem, hogy vendéglőkben, korcsmákban s egyéb nyilvános helyeken a bor és sör kimérésénél mértékként használt üvegpalackok és üvegpoharak kizárólag koronabélyeggel hitelesítetten használhatók s egyáltalában megállapítottam a hitelesíthető üveg palackok és üvegpoharak általános kellékeit. Tekintettel a közönség, nemkülönb az állami italmérsi jövedék érdekére, szükségesnek találok, hogy a fent jelzett rendelet hatályát a pálinka, azaz az égetett szesz italok kimérésénél mértékként használt üvegpalackokra és üvegpoharakra is kiterjesszem, minélfogva ezennel elrendelem, hogy 1900. évi július hó 1-től kezdődőleg a pálinka, azaz az égetett szesz italoknak nyílt edényekben, vagy poharakban való kimérése kizárólag korona bélyeggel hitelesített üvegpalack-

kok és üvegpoharakban eszközöltessék. Egyebekben fentiltezt rendeletem intézkedései nem változnak és ennek büntető határozmányai a jelen rendeletben foglaltak ellen vétőkre is alkalmazást nyerne, Budapest, 1900. évi február hó 1-én. Hegedűs s. k.

* **Nélkülfözetlen házi gyógyszer.** A Pserhofer-féle vértisztító labdacso, melyek számtalan bajnál a leggyorsabbban és legbiztosabban hatnak. A leghíresebb orvosok is ajánlják nehéz emésztés, gyomor-baj, kólika, ideges fejfájás, sápkor stb. betegség-knél. Saját érdekében cselekszik mindenki, ha állandóan készletben tartja e labdacsokat, melyek számtalan esetben csodás hatásuaknak bizonyultak. 1 tekeres, mely 6 doboz á 15 labdacso 1.05 frt. A pénz előzetes beküldése után 1 tekeresét 1.25 frt-ért, 2 tekeresét 2.30 frt-ért, 3 tekeresét 3.35 frt-ért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerészre, Bécs I. Singerstrasse 15.

* **Partoljuk a hazai ipart.** A maga nemében páratlan az az eredmény, melyet a Fiume cacao és csokoládégyár rövid idő alatt elért. Nem is csoda, hiszem az összes külföldi gyártmányoknál jobb és kellemes íze, tisztasága miatt általános kedveltségnek örvend a fiumei csokoládé és fiumei cacao. A háziasszonyok, kik mindenfajta csokoládét és cacao-t próbáltak már, mind azt mondják: mégis csak legjobb a Fiumei csokoládé és cacao.

* **Gondatlanságól halálessz.** Folyó hó 21-én d. e. 9. órakor Egert Zs. János prigl.-Szt.-Iváni lakosnak 2 éves Magdolna nevű leánykája a konyhában álló dézsában, anyját utánozva mosogatott, e közben az anyjának az udvarban valami dolga akadván, ott hagyta a mosást és kiment. Visszatérve leánykáját a dézsában fejfel lefelé, s már megfúlva találta.

* **Elkészült a fahíd.** A péterváradot Ujvidékkel összekötő fahíd már beakasztották és szerdán adták át a forgalomnak.

† **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Ozv. Bittermann Andorncs. szül. Balogh Bella és leánya Ida mélyen szomorodott szívvel jelentik, hogy szerett férje, illetve édes apja Bittermann Andor fővárosi nyomdász folyó hó 21. é. életének 42-ik évében, Budapestben jobbléte szenderült. A megdolgotat gyászolják testvérei: Bittermann Nándor, Bitter-

resztes vitézek nincsenek. Most sok más dolog van nyugaton.

Mindn kornak megvolt a saj t eszméje, minden kornak megvoltak a maga hősei. Ne kiesinyeljük azért a multat soha, mert azon épült fel a jelen. Higul, tisztul az emberit agyvelő s a teremtés óta, menyit fog még tisztulni, sejtésünk sem lehet arról ezidőben, valamint nem volt sejtése az ősembernek, mikor otthonáért, a földbe, sziklába vágott hajlékáért az ősalattokkal, a részben már kivészett szörnyetegekkel küzdött, hogy milyen kényelmes otthonokat fognak maguknak rendezett államokban alkotni a késő utódok.

A párisi „Jardin d'acclimatisation“ e tárgyú körképe jutott az eszembe, Ázsia partján, az ősemberrel gondolkozván. De most el veletek európai gondolatok, mikor arra kell gondolnunk, miként szállhatunk könnyebb módon az ázsiai partra.

Nem tarthat sokáig az okoskodás Nemesak a hajónk telt már be rajuktól, de ragadták is már a barna bőri arabok a málháinkat. Egymás kezéből is kiesavarják azokat, miközben csattogtatják fogukat és kiesordul belőlük az indulat.

A csattogtatást elengednők, de azokat a főhéleken románcozott fogorokot megirigyelné tőlük valóban — ha már az, előbb Párist emlittem — mondjuk esz-

metársasítás folytán — a legfinomabb francia dáma is.

Áttestünk szerencsésen a herce hureán nehéz czipokedésen. Tovább tartot, mint azt elmondom. A nehéz dologban ereik mintha szót akartak volna pattanni. A seikh erőlyes, feddő szót is hallatt, ha már maga is megsokalja a kapkást, torzsalkodást.

Ügyeltek az emberik, hogy idején vonják be az evezőket, nehogy a szük (8 méter) vaskapukon erősebb horzsolást szenvedjen a bárka, vagy léket kapjon valamely hegyes szirtfokhoz ütődve.

A derekasan végzett munka után az evezők ügyes kezelőinek kijárt a nagyobb baksis. Borralvalónak nem mondhatom, mert az arabok nem isznak bort. Nem alkoholista

Legjobban rüstelkedtek a társaságunk hölgy tagjai, akiket épp úgy, kiméletlenül, mint minket férfiakat, a gyenge két kezüket erősen összefogva, mellre szorítva, mint gyolcsot, a hátukon vitték ki a bárkából a váltóvíg, félmételességig feltürközött, edzett izmu, vállalkozó arabusaink.

A cipkedés alatt be is esett egy hajtulajdonosnak a hajtorlasza. Keleten nem lehet kaczer párisi kalapot viselni.

A rengeteg nagy tengervíz, a száraz föld egész közelségében, a vízi szikla ha-

táron tul úgy elposványosodik, hogy az ellombuló bárkát sem emeli. Azért visznek ki belőle. Bárkafogó ezölöpökhöz sem kell kötni azokat.

A paton kítőré örömmel fogadják a hajó érkezést, amely eseményszámba megy ott s pénz hoz a városba.

Sötétképti emberek rajzoltak előttünk. Ki ide, ki oda törekedett.

Sovány póznára huzott török lobogó, vérpiros mezőben fehér félhold, csillaggal jelzi, hogy a török császár uralkodói területére léptünk, annak a kalifa-szultánnak a földjére, aki képviseli Allah földi árnyékát.

A félhold a zászlón, a mohamedán világ uralmát hozta emlékeztetnkba, mondják: Ázsiát.

Az, hogy a lobogó foszlányos volt, az ország mostani politikai helyzetét tüntette föl.

A lobogó puha kelméje, mely hegyén nesztelenül fordult egyet a légben, a beteg embert juttatja eszembe, aki már nem árt senkinek, örül ha őt magát békén hagyják.

A lobogó árnyat vet a földre. Sötét sávot a helyzetre.

A lobogó meg-megingatta, csavargatta a parti szél. A dülő halatom minden kis rázkodtatástól megingó.

mann József, Bittermann Sándor, Bittermann Károly és Bittermann László és számos rokoni. Béke hamvaira!

* **Eljegyzés.** Weisz Jenő dr. szabadkai ügyvéd eljegyezte Halbrohr Blanka kisasszonyt Szabadkán.

„Bácskai közművelődési egyesület.”

Valamely eszme keresztülvihetésének titka az, hogy a közönség, a melyet illet foglalkozzék vele. Ha gyakran a szónyegeen forog a terv, úgy megszokják, a gyakori megbeszélés mind jobb és jobb változtatásokat idéz elő, s ha a megszületés stádiumába lépett a dolog, úgy a közönség jóelőre megismerve és hozzászokva, beleolvastja azt társadalmi élete egyéb intézményeibe, s a terv megvalósul, és szeretettel hazánk ismét nyert valamit általa.

Ilyen már hangoztatott eszme: a „Bácskai közművelődési egyesület” eszméje. Nagy és szép eszme, mely már megpendítve volt, nemcsak talán városunkban, de megyénk többi nagy városaiban is. Sajnos azonban a hangzatos szavak, melyek ez eszme mellett harozra keltek, kiáltó szók voltak a pusztában; annyira einikusoknak nem szabad lennünk, hogy azt mondjuk, hogy meg sem hallgatták e szavakat, óh igen, sőt még talán fejfel bőlintottak is rá egyet-kettőt, de az egész jóakarát ennyi volt.

Pedig mennyire életképes volna ez a tervezett egyesület. Mily cultur-hivatást teljesítene! Hazánk érdekeit a magyarosodás terjesztésével mennyire elősegítené!

Nálunk, Magyarország déli határához oly közel, hol a népesség jelentékeny hányadát a nemzetiségek képezik, miúgy óriási tere, mily missziója nyílnék ez egyesületnek. A nemzetiségek közötti béke, — az intézők dícséretére — kívánni valót nem hagy hátra, de az egybeolvadás, az aszimilatio, amely pedig természetes és szükség szerű, késik; a szigorú határvonalak megvannak a nemzetiségek között. Pedig ennek nem szükségképpen kell így lenni. Példák erre azon, sajnos még kis számu községek, melyek lakosága, lett legyen eredetileg tiszta német ajku, — most már magyar, nemcsak érzelmében, de nyelvében is.

Nem volna feladata ennek az egyesületnek az sem, hogy a nemzetiségi türelmeséget hirdesse és proklamálja, hanem inkább hogy terjessze és megszerettesse a szép magyar nyelvet hazánk e megyében lakó idegen ajku polgáraival, — hogy hirdesse a hazaszeretetet és államiság eszméit, — hogy lerombolja azon választásokat, melyeket az egy haza polgárai közé a nyelv állított.

Lehet-e ennél szebb, nemesebb és üdvösebb célja egyesületnek. Nem csatlakoznék-e a hazaszerető intelligencia egy szívvel egy lélekkel ehhez az egyesülethez, — minden az anyanyelv okozta különbségtől eltekintve.

A terv megvolna s azt hiszem sokak lelkében visszhangot kelt, még többeknek tetszik s a legtöbbnek nem volna ellenére ha létesül.

És mégsem létesült eddig. Az okot könnyű megtalálni, s az ok az, hogy hiányzott az organizáló erő, hogy hiányzott az olyan ember, kinek a dolog élére állása, biztosítaná a sikert.

Vármegyénkben pedig van ilyen. Társadalmunk, közéletünk fel tud mutatni oly férfiakat, kik alkalmasak volnának e nagy kultureszme szolgáltatába szegődve, annak élére állani, azt keresztül s vinni. Oszlopos férfaink, közéletünk előke-

lősegei, ne dobjátok el ezt a már hangoztatott s most ujra felhozott tervet. Csak az első lépést kell megtenni, a többi már magától megy. Csak meg kell indítani a dologt akkor az önsúlyától fog tovább haladni, áldást hozva azon körökre, melyekre hatása kiterjed, babért hozva azok fejére, kik az első lépésnél segédkeztek, s büszke öntudatot kelte bennünk, hogy ily nemes és magas rüptü idea a mi körünkben kivitelre akadt.

Csak az első lépést kell megtenni. A többi, azután következő lépéseket, már az előttünk levő példák után tehetjük. A

példák is nagyok, azok sikere minket is buzdíthat. Ott az E. M. K. E. Hazánk elsőrangú kultur-egylete. Arról lehetne, arról kellene példát venni. A talaj, a képesség nálunk sem hiányzik, s nem lehetetlen, hogy erőlyes együtt működéssel sikerülne hazánkknak egy E. M. K. E. színonvonalán, álló kultur-egyletet szerezni.

Ez a cél pedig megérdemli a fáradságot.

Jurista.

Meghívás.

A zombori export-gőzmalom részvénytársaság t. cz. részvényesei az 1900. évi márczius hó 11-én d. e 9 órakor a vállalat irodahelyiségében tartandó

VI-ik évi rendes közgyűlésre

meghívatnak.

Tárgysorozat :

1. Jegyzőkönyv hitelesítése 2 részvényesnek megválasztása.
2. Igazgatóság jelentése és a mérleg előterjesztése, felügyelő bizottság jelentésével. — Felmentés megadása.
3. A nyereség hova fordítására vonatkozó határozat.
4. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása.

Az igazgatóság

VAGYON	MÉRLEG-SZÁMLA 1899. deczember 31-én.	TEHER	
Telek és malomépületek	155369 30	Részvény tőke	300000 —
Lakház és irodaépület	18883 87	Elsőbbségi részv.-tőke	155000 —
Malomberendez. kutak és vízvezeték	209457 59	Értékesők. tart. alap	13852 04
Vízvezetési csatorna	3397 48	Elfogadványok	301300 36
Iparvágány	11079 93	Hitelezők	41147 41
Szerelvények és iroda	8508 02	Ovadékok	16480 38
berendezések	3687 77	Fel nem vett osztalék	392 —
Villamos világítás	2816 59	Munkás segély alap	1486 52
Szabadkai ház	216976 94	Nyeresség	28540 63
Buza és őrléménykészlet	5052 36		
Zsákkészlet	4980 83		
Szén és anyagok	3451 22		
Kézpénz	13534 33		
Póstatakarékpenziárak	13200 —		
Értékpapírok	51097 34		
Utánvét. és tárczaváltók	80804 53		
Adósok	15196 34		
Követelések bankoknál	3923 70		
átmeneti tételek (kamat és biztosítási díj)	1126 —		
Alap és szerv. költség	34664 80		
Veszteség 1897-ik évről	857199 94		
			857199 94

TARTOZIK	VESZTESÉG- és NYERESÉG-SZÁMLA 1899 decz. 31.	KÖVETEL	
Üzletköltség u. m. munkabérek, zsákok, szén, tisztí fizetések irodaköltség, utiköltség, kamat, júlalék, portók stb. stb.	98074 01	Bruttó nyereség	132058 58
Adó	666 58		
Biztosítás	4777 36		
Nyeresség mely felhasználandó érték csökkentési tart.-alapa	2683 66		
Igazgatósági díjakra	1360 —		
Felügyelőbizottsági díjakra	500 —		
Alapítási és szerv. költségre	1126 —		
Behajthatlan követelésekre	706 17		
Átvitel vesz. és nyer. száml.	22164 80		
			132058 58

Auspitz Zsigmond s. k., vezérigazgató. Klein Albert s. k. főkönyvelő.

A igazgatóság:
 Koczkar Zsigmond s. k., elnök. Falcione Gusztáv s. k., alelnök.
 Falcione Lőrincz s. k., Vuits A. Miklós s. k., Heindlhofer Róbert s. k., Zimmermann Gyula s. k., Andráska Alajos s. k., Blumenthal Lajos s. k., Karakasevits Milvoj s. k., Dr. Krónits István s. k., Bikár Péter s. k., Falcione Lajos s. k., Georgievits Konstantin s. k.

Ezen mérleg veszteség és nyereség-számlát az alóli felügyelő-bizottság a keresk. törvény 195. §-a értelmében átvizsgálván, azt az intézeti fő és mellettekönyvekkel összehasonlította éshelyesnek találta.

A felügyelő bizottság:
 Dr. Zákó István s. k., Dr. Falcione Nándor s. k., Szláv Elemér s. k., Vuits Péter s. k.

35. sz.
1900. tkvi.

Árverési hirdelményi kivonat.

A zombori kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Roheim Károly és fiai kereskedő cég végrehajthatónak Edl Károly végrehajtható szenvedé elleni 97 kor. 90 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. tszék területén levő s Zomborban fekvő a zombori 1787 sz. betétben foglalt fele részben Edl Károly másik fele részben kisk. Maglits Mária nevén álló A. I. 3370. hrsz. 150□-öl szántó 3371. hrsz. 188 ösz. Szelencse külvárosi ház és 60□ öl beltelekre, tekintettel az 1881. 60. tcz. 156. §-ának c) pontjára az árverést 1440 koronába ezennel megállapított kiállítási árban elrendelte, és hogy az **1900. évi márczius hó 27-ik napján délután 3 órakor** a tkvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiállítási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlank becslésének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ában kijelölt övadék-kepes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zombor, 1900. évi jan. hó 4-én.

A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Radány
kir. tszéki bír.

Páratlan a THYMOL fog-créme!

THYMOL
a legkelleme-
sebb fogtisztít-
tószer, üdít,
frissít.

THYMOL
fehélti, szépi-
tis és kónservál
ja a fogakat.

THYMOL
ártalmatlan,
antiszeptikus,
eltávolítja a
fogfájást.

THYMOL
utónigen czél-
szer. Nélkül-
özhetetlen.

THYMOL
törvényesen
védett
HAZAI gyárt-
mány.

THYMOL
főfiumal min-
den más fog-
tisztítószert

**1 tubus 60 fillér. — Kapható
mindenütt.**

6 tubus díszes dobozban 3 korona 60 fill. bérmentve.
Egyedüli készítő és főszékelődési raktár:

SCHWARTZ illatszergyára
hygien, kosmet laboratorium.

Budapest, Damjanich-utca 28.
Gyári raktár és főszékelődési: Temesvározt.

Bor.

1—4 éves honoki őrschiller vagy fehér bor erősség és év szerint 100 literenként 22—24—28—32 fr. Uj bor (fejtve) minőség szerint 16—18—20—24—28 forint. Tassék „Borárjegyzéket” kéral. Rendelet hordót is kaphat, mely borszerzés áron számítottak föl s ugyanolyanban 6 héten belül, bérmentve, utánvét nélkül, sirtetlen állapotban vissza is vétetik s annak ára postán alványon át lesz küldve. A rendelt nyugodt lehet, hogy eredeti tiszta minőségű borhoz jutatum; erről jó hírvetem nyujt kezességet. Borüzlethez 20—40,000 forinttal 12—13 százalék jüvedelem biztosítása mellett társ kerestetik.

Lasponya ojtványok

Gyümölese ép oly értékes, mint a borsé s faja ugyanolyan áron adta tk el.

Nemes eperfa-ojtvány

Kitűnő piros, fehér és kék fajokban, 9 láb magasán ojtva, 2—3—4—5 éves, igen erős eszemű. erősség szerint 25 krtól 60 krig. 10 fr vételől 20 százalék, 25 forintnál 25 százalék, 30 forintnál 30 százalék.

Birs-ojtványok

Rendkívül nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi, Portugali, v. rias siba) melyek az illetés évében már gyümölcsöt hoznak, asztán pedig rendkívül bőven teremnek. Faja igénytelen, betegségek és ellenségtől egyaránt mentes. Vannak rendkívül, kik eszr száma általok, mert remélkivil hamar teremnek, gyümölese kedves, sokáig eláll, magas árban értékesítendő s sokféle céppel fel is dolgozható. A 2—3—4—5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökörüli fák darabja erősség szerint 20 krtól 60 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az opernál.

Spanyol meggy, fekete.

[Pándi vagy kőrösi meggy] Termékenységet előmozdítandó háromszor lett permetezve, s így, ha azt folytatónag permetozzuk, bőven fog teremni. Faja egészséges, gyümölese rendkívül keresett, mert befőzése legalkalmasabb. A 2—3—4—5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökörüli fák darabja 15 krtól 60 krig. Nagyobb vételnél ugyanna ra engedmény adatik, mint az opernál.

Diófa.

A 6—8 láb magas, rendkívül gazdag gyökörüli, tele bold és könnyű törzettel, 2—3—4—5 éves diófák ára erősség szerint 20 krtól 60 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az opernál.

Minden másféle nemes gyümölcsfák, nevezetesen kőrte, alma, szilva, ősi és kajszibarack, cseresznye, meggy, szőlő, kegytenye, lasponya magas dorokú és törpe állásukban, — erősség szerint 20 krtól 60 krig szintén kaphatók.

Kiselejtezett nemes ojtványok

2—3—4—5 éves átkorú páldányokban, azok kora és erőssége szerint 2—5—7—10—16 krajcár árban.

Mindenféle vadoncok

erősség szerint 5 forint 65 krajcártól 19 forintig eszenkint.

Kerti eszközök.

Kitűnő és tartós anyagból rendkívül szilárdan készült korokók (sarabolók), szőlő ültető vasak, továbbá kerti fűrészek, ollók, páros és szemes és ojtó kések, szeszföldi jelek, és ojtó kenőcs igen olcsó árak mellett rendelhető meg.

Ár- és névjegyzéket küld:

Ungváry László, föld-, szőlő- és faiskola-birtokos Ceglédről.

D. WAGNER ÉS TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BETETI TÁRSASÁG
SZIKVIZGYÁRAK BEREZDÉSE ÉS ELLÁTÁSA.
SÖR ÉS BORKIMÉRŐ KÉSZÜLEKEK.
ELEKTRO-GALVANIKUS FÉMLEMEZELÉSI INTÉZET.
BUDAPEST IX. TINYÓDY-UTCA 3. (a Gullia melóm mögött.)
KÉPES ÁR-ÉJGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMÉNTVESEN
FOLYÉKONY SZENSAK
92% ún. és hűv. birtékifon

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

hullólyug, az egyedüli leghibosabb, legmeghibátóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tiszteletkért eredeti pártis minőségben ft 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 1.—, 6.—, 7.— és ft 8.—. Boots americ' tuzsaja ft 3.—, 4.— és ft 1.—.

Női óvszerek: Hasse tanácséle ft 2.—, Mensinga tanácséle ft 2.10, Carlet-téft ft 3.— darabonként. Ezen női óvszerek sa szor is használhatóak.

Hülye szivacsok, viadói piros, tiszteletkért ft 2.—, 3.—, 4.—, 1.— és ft 6.—. Diana öv havi kötő nőeknek, legjobb a viager, 4 db ft 2.50.

Kimerítő árjegyzék zart borítékban ingyen és bérmentve.
Megrendeléseket pontosan és diszertelen eszközök utánvét mellett vagy a pénz előleges bakulódása után.

J. REIF.
Bécs, Brandstätte 3.
1881-ben alapított hírneves higromia specialista cég.
ki e hirdetésre hivatkozik!

30% engedmény 1

